

A fölismerés öröme

Csendes, szerény ember Csonka István, a szegedi Kisvasút Vontatási Főnökség motorszereelője. Csendes, szerény; de az ilyen típusú emberek sokszor érnek el nagy visszhangot kiváltó, egyáltalán nem szerény eredményeket.

Már negyvenes éveire ért, de 17 éves korától egyazon munkahelyen dolgozik. Ez pedig következetesre, kitartásra vall. Úgy tűnik, ipari tanuló kora óta — amikor először lépett be a kisvasúti műhelybe — nyu-

godtan, elégedetten tölti itt munkanapjait. S ez igaz is, olyan értelemben, hogy oka van rá: hisz már annak idején is három év helyett két év alatt szerezte meg a szakmunkás-bizonyítványt, s azóta is megbecsülik hozzáértését, képességeit.

Mégis, elmondhatjuk róla, hogy: elégedetlen, nyugtalan ember. S ez igaz megállapítás lesz, a szónak abban az értelmében, ahogyan minden jobbat-többet akaró, ambíciózus, újat alkotó emberre érvényes lehet az élet

bármely területén. Mert Csonka István elégedetlen az elért eredményekkel — többre törekszik. És nem tud beletnyugodni a „jól van ez így” szemléletbe — a „hogyan is lehetne javítani?” a vezérelve.

Az újító ember típusa ő. Már az ötvenes évek elején bekapcsolódott az újítómozgalomba. Az úgynevezett ötletnapokon színporkáztak az ötletei is. Később is mindig törte a fejét valami hasznos változtatáson. Egy adat megvilágítja, milyen állandó törekvése volt ez: 1963 közepétől mostanáig 47 javaslatot adott be, 25 újítást fogadtak el, s ez 250 ezer forint megtakarítást jelentett. Most is hét újítása „fut”.

A MÁV Szegedi Igazgatóságának tavalyi újítási versenyében ilyenformán eredményként indulhatott. Az első helyezést, a dobogó legfelső fokát ki is érdemelte; az 1500 forintos céljutalommal együtt.

Hogy mivel? Egészen pontosan: az MK 48—2000 sorozatú mozdony előkardánjának módosításával. Nem tarthatunk itt technikai ismertetést magáról a szerkezetéről, de nem is az a lényeg. Hanem, hogy a három év kísérleti idő alatt egy eredeti előkardán fogaskerekei és fogaskerek-házai teljesen elhasználódtak, míg a Csonka-féle előkardán teljesen ép volt!

A keskenyvasutakon 40 ilyen mozdony fut — eddig már 12-be be is építették a módosított szerkezetet. Több mint 233 ezer forint maris ennek a gazdasági haszna. 14 ezer forint pedig az újítót illeti meg.

Csonka István szívesen emlékszik vissza sok-sok újítására. Bár a megoldáskeresés rögös út, annál nagyobb a fölismerés öröme. Egyébként a főnökség 15-tagú pártalapszervezetének is ő a titkára. Tagja a Petőfi nevet viselő szocialista brigádnak. Együtt él a kis kollektívával, s újabb együtt is újítanak: a Petőfi és a Diesel szocialista brigádok idén több közös újítás megvalósításával próbálkoznak.

A teremő elégedetlenség, az alkotó kedv újabb eredményei érlelődnek a műhelyben.

S. M.

Tulajdonosi érzés a szocialista demokráciában

Ez a tervidőszak a legelső hazánk történetében, amikor üzemeink, gyáraink önállóan alkották meg saját ötves tervüket. A tervtárgyaló vitákban akkor a munkások ezrei nyilvánították véleményüket. Ezt a tényt azonban helyenként nem elemezték és mérlegelték kellő alaposítással, az egyes üzemekben mostanában is csak formálisan, a statisztika száraz nyelvén beszélnek a munkások aktivitásáról, mondván: nálunk ennyien meg ennyien szólaltak fel, tettek javaslatot. Pedig az úgy ennél sokkal többet érdemel.

A munkások napjainkban tapasztalható széles körű véleménynyilvánítása nemcsak a jövőért érzett nagyfokú felelősséget tükrözi. Egyben fokmérője az aktivizálódó közéletnek, a szocialista demokrácia fejlődésének. És kifejezője még egy fontos tényezőnek: a tulajdonosi érzésnek.

Az akkori tervvita és az azóta bekövetkezett sok más mindennapi esemény, cselekvés és történet az azt mutatja, hogy a munkások mindjobban gyakorolják tulajdonosi jogait. Többségük egyre tudatosabban és célratörőbben küzd a nemzeti vagyon, az állam és az államot alkotó emberek, szocialista közösségünk javainak gyarapításáért formál jogot közös ügyeinek megvitására. Igaz, helyenként ma is jelen vannak és hatnak a munkások erkölcsi felfogásával, tulajdonosi szemléletével ellentétes nézetek. Egyesek keveset törődnek azzal, hogy munkájukkal, mindennapi tevékenységükkel hogyan járultak hozzá üzemük gyarapodásához, egyéniük mit tettek munkahelyükért, s e munkahely cserében milyen létbiztonságot jelent nekik, családjuknak, miként elégíti ki igényüket — csak a borítékot nézik. Az ilyen helyeken persze általában a pártszervezet agitációs és propagandamunkájával is baj van — de nemcsak azzal. Más hiányosságok is hozzájárulnak, hiszen a szocialista tulajdonhoz való helyes viszony kialakítása sok tényezőtől függ.

Mindenekelőtt attól: az üzemi kollektíva, a munkás, az egyén mennyire érzi,

hogy tulajdonos. E fogalom tudatban való megtapasztalásához azonban nem elég csupán a magyarázat, az agitáció — bár ennek rendkívül jelentős a közvetítő és nevelő szerepe —, hiszen ha a tulajdonosi jog nem kötődik közvetlen tapasztalatokhoz, élményekhez, csupán elvont fogalomként hat. Nélkülük nincs, ami serkentene a tudatos cselekvést és ösztönözne arra, hogy a „miénk” ugyanolyan becsben részesüljön, mint az „enyém”. Ebből fakad az is, hogy egyes üzemekben, gyakran az egyéni érdek háttérbe szorítja a közös érdeket, noha ezek összhangja megteremthető.

A szocialista tulajdonhoz való helyes viszony kialakításának alapvető feltétele a jó üzemi, munkahelyi légkör megteremtése. Olyan légkör, ahol minden munkás nyíltan kifejezheti a véleményét, beosztásra való tekintet nélkül vitatkozhat, érvelhet. A jó légkörnek ez természetesen csak egyik oldala. A másik, hogy a vitákban elhangzott észrevételeket, javaslatokat, bírálatokat hasznosítsák, a kérdések ne maradjanak válasz nélkül. Vagyis a szocialista demokrácia ne csak szavakban, hanem a gyakorlatban is jusson kifejezésre. A valóság és az igazság erejével segítse kialakítani a tettek tudatosságát, táplálja a közösség ügyét szolgáló igaz emberi érzéseket, fokozza a felelősséget és alkotásvágyat. Ha személy szerint mindenki érzi, hogy munkájára szükség van, megbecsülik képességeit, igényt tartanak véleményére, akkor ez erősíti felelősségét és jó tapasztalatokat ad számára.

Az emberek tudatának állandó fejlesztése, a politikai oktatás és a személyes kommunikáció egyaránt azt kell szolgálja, hogy a marxista-leninista szemlélet a tettekben, a munkában érvényesüljön. Ez természetesen hosszú, kitartó munkát követel, nyílt, őszinte vitát, s nem utolsósorban olyan gyakorlati tapasztalatokat, melyek alátámasztják és igazolják szavainkat.

Németh Jenő

A jugoszláv nagykövet befejezte látogatását

A Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság budapesti nagykövete, dr. Ziga Vodusek és kísérete — mint ismeretes hétfő óta tartózkodnak Szegeden — tegnap, kedden délelőtt újabb intézményekkel ismerkedett meg. Ellátogattak a József Attila Tudományegyetemre, ahová elkísérte őket dr. Koméz János, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának osztályvezetője. A vendégeket fogadta az egyetem rektora, dr. Márta Ferenc akadémikus, az MSZMP KB tagja. Részt vett a megbeszélésen Szabó G. László, az MSZMP Szeged városi bizottságának osztályvezetője.

A JATE rektora tájékoztatta a jugoszláv vendégeket az egyetem életéről, s hosszasan társalgott velük a hallgatókkal kapcsolatos ta-

nulmányi és szociális kérdésekről, valamint a kutatómunkáról. Ebéd után valamennyien megtekintették Újszegeden a Herman Ottó-kollégiumot és az épülő biológiai központot.

Dr. Ziga Vodusek és kísérete a délutáni órákban Hódmezővásárhelyre utazott. A városi pártbizottságon találkozott a város vezetőivel, majd megtekintette a FIM alföldi porcelángyárát és a kertészeti vállalat virágkerítését. A jugoszláv vendégek útjának befejező állomása Pusztaszor volt, ahol a nagykövet dr. Komócsin Mihályt, a megyei tanács elnökének kíséretében megtekintette a régészeti kutatásokat.

A jugoszláv vendégek a kétnapos program végeztével visszatartak Budapestre.

Magyar siker a szabadkai vásáron

A két testvérváros — Szeged és Szabadka — baráti kapcsolatát minden évben erősíti az a kölcsönös együttműködés, amelyet a két város ipari vásárainak igazgatósága valósít meg azzal, hogy szervezi a magyar, illetve a vajdasági vállalatok részvételét a két határmenti város vásárain.

A Pannónia vásár megnyitása óta eltelt időszak alatt élénk érdeklődés nyilvánult meg a magyar termékek, kiállítási cikkek iránt Szabadkán. A jugoszláv vállalatok, kereskedelmi szervek képviselői által megkezdett tárgyalások igen sikeresek. Erőteljesen tájékoztatta a jugoszláv és a magyar sajtó képviselőit dr. Csikós Ferenc, Szeged megyei város tanácsa végrehajtó bizottságának titkára, a Szegedi Ipari Vásár és Kiállítás igazgató tanácsának elnöke tegnap, kedden Szabadkán.

A tájékoztatót részt vett Josip Gavrity, a Szabadkai Községi Tanács titkára, Veres Ferenc, az

MSZMP szegedi bizottsága gazdaságpolitikai osztályának munkatársa, Mane Diklic, a Pannónia Vásár és dr. Zsótér Mihály, a Szegedi Ipari Vásár igazgatója, s a szabadkai vásáron termékeiket bemutató Bács, Békés és Csongrád megyei vállalatok képviselői.

A Pannónia Vásár — mondotta dr. Csikós Ferenc — magyar részről hasznos, alkalmas fórum a Magyarország és Jugoszlávia közötti gyáripari kooperáció és gazdasági együttműködés fejlesztésére. Erről tanúskodik a Magyar Kereskedelmi Kamara délmagyarországi összekötő bizottságának a Vajdaságban folytatott tanácskozása is. Polák Zoltánnak, a bizottság elnökének vezetésével hétfőző Vajdasági Gazdasági Kamara elnökével, kedden pedig már Újvidéken, az Indus Service Külkereskedelmi Vállalat képviselőivel tanácskoztak a határmenti kereskedelemről, a kooperációs lehetőségekről.

Rendkívüli diáksparlament

A középiskolai rendtartásról

A múlt év őszen megartott IV. országos diáksparlament záróülésén a küldöt-

tek megállapodtak: a készülő középiskolai rendtartás végleges kiadása előtt megvitatták annak, a tanulókat érintő részleteit a Művelődéssügyi Minisztérium és a KISZ vezetőivel. Erre kedden került sor a fővárosi művelődési házban, ahol mintegy 200 gimnazista és szakközépiskolások küldött diáksparlament keretében tanácskoztak az iskolai munka alaptörvényéről, az újonnan készülő középiskolai rendtartásról. A szakmunkásképző intézetek küldötteit azért nem hívták meg, mert ott most lépteték életbe új rendtartást, és ennek változtatásáról egyelőre nincs szó.

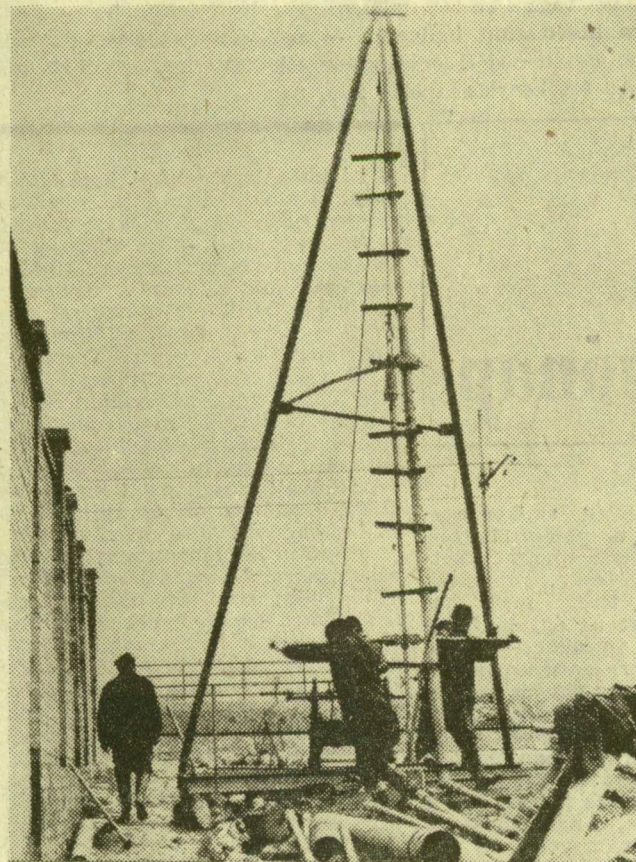
Dr. Gosztonyi János művelődéssügyi miniszterhelyettes ismertette a tervezett intézkedéseket. Aláhúzta, hogy az ifjúsági törvény végrehajtása, maradéktalan érvényesítése a rendtartásban is kifejezésre kell, hogy jusson. — Informálta a megjelenteket: hogyan érvényesült a rendtartás kidolgozásában mindaz, ami a diáksparlament novemberi tanácskozásán elhangzott. Így először fogalmazódnak meg egyes iskolákat érintő jogszabályban tételesen is a tanulók egyéni jogai és köte-

nösen szembetűnő a következők: a tanulók jogai és kötelességei — kivéve a szakmunkásképző iskolák új rendtartását — nincsenek tételesen és konkrétan szabályozva. Az iskolák egy részében a házirendek nem tükrözik a tanulói fiatalok jogait és kötelességeit — ugyanakkor egyes középiskolák házirendje közt is igen sok a lényeges és indokolatlan eltérés. Keveredik egyrészt a tanulói jog és kötelesség a KISZ jogjaival és kötelességeivel, másrészt a KISZ és az egyéb önkormányzati hatáskör. Az állami és mozgalmi munkatervek megfelelő összhangja is számos esetben hiányzik. Számos olyan régi probléma nincs egyértelműen megoldva a rendtartásban, mint az iskolaköpeny viselése, a dohányzás, a közhasznú társadalmi munka szervezése és végrehajtása stb.

A miniszterhelyettes a továbbiakban elmondotta: most kerül először tételesen megfogalmazásban a rendtartás novemberi tanácskozásán elhangzott. Így először fogalmazódnak meg egyes iskolákat érintő jogszabályban tételesen is a tanulók egyéni jogai és köte-

lességei. Ezzel kapcsolatban megemlíttette: a jelenleg érvényesülő módosításra szoruló rendtartások megjelenésük időpontjában pozitív irányban hatottak az iskolai élet normáinak szabályozására, ma azonban már sok lényeges fogyatékoságuk utközik ki. Ezek közül különösen. (MTI)

Talajminta

A Budapesti Földmérő és Talajvizsgáló Vállalat dolgozóinak talajmintát vettek a Maros utca és a Felső Tisza part sarkán, a majd házigyári elemekből felépülő szállodához. Összesen öt helyen fúrták meg a földet, 15, illetve 20 méter mélyen. A fúrásokat kézi erővel végezték.

Hidrometeorológiai információrendszer

Vízjárólhatási anketot tartottak kedden Szolnokon. A napirendjén a közép-Tisza-vidéki árvízvédelem tapasztalatait, a kiskörei vízlepcsőhöz kapcsolódó belvízi behúzások helyzete és a folyószabályozás egyes kérdései szerepeltek. Mint többek között rámutattak a Tisza középső szakaszán meg-

kezdtek a korszerű hidrometeorológiai információrendszer kiépítését. Döntés született a Zagyva, Tarna menti automatikus távközlési rendszer létrehozásáról, és hasonló regionális előrejelző szolgálat kiépítését tervezik a Tisza és a többi folyó mentén. 1975-ig automatizálják a naponta jelentő vízmerce állomásokat is.